

AVOCATUL POPORULUI

*Document privind
prevenirea torturii – MNP*

Renate Weber
Aprob
Avocatul Poporului
Renate Weber

Raport

privind vizita desfășurată la Penitenciarul Vaslui, județul Vaslui

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare.**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare.**
- 3. Recomandări.**

1. Cadrul general și organizarea vizitei.

Prin Legea nr. 109/2009, România a ratificat Protocolul opțional (denumit în continuare OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Instituția Avocatul Poporului, prin Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție, îndeplinește atribuțiile de Mecanism Național de Prevenire a torturii în locurile de detenție (MNP), conform prevederilor OPCAT

Potrivit prevederilor legale, **scopul MNP** este acela de a monitoriza în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor aflate în locuri de detenție, în vederea consolidării protecției acestora împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, prin: vizitarea anunțată sau inopinată a locurilor de detenție; formularea de recomandări conducerii locurilor de detenție vizitate, în urma vizitelor efectuate etc.

În temeiul OPCAT, precum și a dispozițiilor prevăzute la art. 2 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 și conform Planului anual de vizite aprobat pentru anul 2025, în data de 12.05.2025 a fost efectuată o vizită la Penitenciarul Vaslui, județul Vaslui, având ca obiectiv consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, precum și verificarea altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei.

Echipa de vizitare a fost formată din: doamna (jurist), domnul (medic), colaborator extern al instituției Avocatul Poporului, precum și doamna reprezentant al organizației neguvernamentale Asociația TREBUIE Bacău.

2. Cooperarea conducerii unității penitenciare vizitate cu membrii echipei MNP.

Vizita a debutat cu discuții prealabile la care au participat reprezentanți din conducerea unității penitenciare, care au dat dovadă de disponibilitate și flexibilitate pentru comunicarea directă cu membrii echipei MNP, și anume: Director penitenciar, Director adjunct Siguranța

deținerii și regim penitenciar, Director adjunct Reintegrare socială, Director adjunct Economico-administrativ și medic șef. Discuțiile au vizat obiectivele vizitei, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii.

3. Constatările rezultate din vizita efectuată.

La data efectuării vizitei în Penitenciarul Vaslui erau custodiate 728 persoane private de libertate, de sex masculin, la o capacitate legală de 481 locuri, ceea ce reprezenta un procent de ocupare de aproximativ 150% din capacitatea legală. Conform informațiilor furnizate de către personalul Penitenciarului Vaslui, erau custodiate mai multe categorii de persoane private de libertate, astfel: 51 deținuți în regim deschis, 614 deținuți în regim semideschis, 3 deținuți în regim închis, 42 arestați preventiv (dintre care 6 tineri) și 18 deținuți în carantină - observare.

Organizarea secțiilor de deținere, sub aspectul asigurării separațiunii deținuților pe categorii și regimuri de executare, determina ca majoritatea secțiilor să aibă un indice de supraaglomerare mare, iar în unele secții indicele să fie sub 100%, astfel: **secția E.1** Regim deschis 141.67%, Regim semideschis 170.00%, **secția E.2** Arestați preventiv, carantină, regim închis 82.89%, **secția E.3** Regim semideschis 170.83%, **secția E.4** Regim semideschis 125.74%, **secția E.5** Regim infirmerie 190.28%, **secția E.6** Regim semideschis 189.29%.

La data efectuării vizitei, Penitenciarul Vaslui custodia următoarele categorii de persoane private de libertate:

- persoane arestate preventiv la dispoziția organelor judiciare din județul Vaslui;
- persoane condamnate de sex feminin, din toate regimurile de executare cu cauze pe rolul organelor judiciare din județul Vaslui;
- persoane condamnate de sex masculin din toate regimurile, inclusiv deschis din județele Vaslui, Vrancea, Bacău și Iași.

Având în vedere că în Penitenciarul Vaslui existau secții de deținere în care supraaglomerarea era evidentă, membrii echipei de vizitare consideră că este imperios necesară gestionarea supraaglomerării din aceste secții de deținere, motivat de faptul că aceasta este sursa unor probleme grave în domeniul tratamentului, sănătății, securității și reabilitării.

Conducerea penitenciarului era asigurată de către un director și trei directori adjuncți (director adjunct siguranța deținerii și regim penitenciar, director adjunct reintegrare socială și director adjunct economico-administrativ).

Activitatea Penitenciarului Vaslui era asigurată de un număr de 347 de angajați ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, **însă în statul de funcții au fost observate 48 de posturi vacante (23 posturi de ofițer și 31 de posturi de agent). Cea mai mare lipsă de personal se înregistra la Direcția reintegrare socială și în sectorul operativ.** Conform informațiilor primite de la personalul Penitenciarului Vaslui, în perioada 2023-2025 fuseseră organizate 6 concursuri, în urma cărora au fost efectuate angajări din sursă externă și internă, doar în anul 2025 fiind ocupate 3 posturi (1 ofițer - psiholog resurse umane, 1 agent administrativ - responsabil popotă și 1 agent tehnic – construcții). La data efectuării vizitei erau în desfășurare alte 5 concursuri astfel: din sursă externă: 2 posturi vacante de asistent medical (generalist), iar din sursă internă următoarele posturi: 1 post vacant de conducere din cadrul sectorului siguranța deținerii și regim penitenciar - director adjunct (siguranța deținerii și regim penitenciar), 2 posturi vacante de conducere din cadrul sectorului reintegrare socială, 2 posturi vacante de conducere din cadrul sectorului siguranța deținerii și regim penitenciar - șef secție deținere interioară, 3 posturi vacante de conducere din cadrul sectorului siguranța deținerii și regim penitenciar - șef tură.

Având în vedere acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se ia măsurile legale pentru continuarea angajărilor de personal din sectoarele psihosocial și operativ necesar desfășurării activităților din Penitenciarul Vaslui. Mai mult, având în vedere că la nivelul Penitenciarului Vaslui se află în execuție construirea Complexului Corecțional finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian, care va cuprinde un Pavilion de detenție cu 210 locuri noi de cazare pentru deținuții repartizați să execute pedeapsa în regim semideschis, este necesar să se efectueze demersuri pentru suplimentarea statului de funcții, conform nevoilor reale ale Penitenciarului Vaslui și angajarea personalului necesar desfășurării activităților din penitenciar (personal de pază, medici generaliști, medic psihiatru, asistent social și psiholog etc.).

În ceea ce privește pregătirea personalului, în anul 2025 au fost realizate următoarele activități: sesiunea de instruire trimestrială specifică pentru siguranță personală și intervenție specializată, destinat exclusiv personalului din sectorul siguranța deținerii regim penitenciar

penitenciar; program de perfecționare pentru polițiștii de penitenciare definitivi proveniți prin încadrare din sursă externă sau transfer din instituțiile publice de apărare și securitate națională; ședințe trimestriale de tragere, cu armamentul din dotare etc.

Referitor la fondurile alocate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților din Penitenciarul Vaslui, acestea au fost apreciate de conducerea penitenciarului ca fiind suficiente, astfel că în perioada 2024-2025 până la data efectuării vizitei au putut fi efectuate o serie de reparații curente la spațiile de cazare a deținuților, s-au achiziționat bunuri materiale și au fost demarate lucrări de investiții la imobile de natura investițiilor, după cum urmează:

- modernizarea centralei termice care asigură caldura și apa caldă pentru deținuți;
- îmbunătățirea condițiilor din blocul alimentar;
- refacerea magaziei de alimente.

Pe lângă acestea, de la începutul anului până în prezent, în penitenciar au fost efectuate:

- lucrări de reparații curente și întreținere la 30 de camere de deținere (au fost efectuate reparații la tencuieli interioare, vopsirea grilajelor metalice, a ușilor de la camerele de deținere și a tâmplăriei metalice de pe casele de scară, glet pe baza de ipsos la pereți și tavane, zugrăveli lavabile, înlocuit obiecte sanitare, termice - radiatoare din oțel, vas WC, lavoar, înlocuit sau intercalat fittinguri sanitare și termice, înlocuirea parțială a geamurilor de la camerele de deținere, repararea și parțial înlocuirea instalației electrice de iluminat, care cuprinde conductori electrici, corpuri de iluminat, etc.).
- reparații la ustensile, utilajele și accesoriile echipamentelor aflate în dotarea unității precum: mașini de spălat și uscătoare.
- lucrări de reparații curente și întreținere la următoarele obiective: Bloc alimentar, Curți de plimbare, prin refacerea zugrăvelilor, s-au înlocuit obiectele sanitare deteriorate/uzate, instalațiile termice au fost verificate și reparate, au fost făcute reparații la instalațiile sanitare s-a refăcut vopsitoria confecțiilor metalice.
- lucrări de reparații în antepriză la obiectivele Pavilion Detenție, prin înlocuirea ușilor de acces din mase plastice în cadrul tronsoanelor de deținere (finalul anului 2024).
- pentru îmbunătățirea condițiilor de detenție, în limita fondurilor alocate, au fost achiziționate o serie de produse/bunuri, după cum urmează: televizor LED Vortex, HD cu diagonala de 60 cm - 5 bucăți, saltele ignifuge din fulgi de burete - 181 bucăți, achiziții de bunuri aferente Blocului

alimentar (Sită brutărie - 10 buc., tocător Hendi alb - 1 buc., tocător Hendi roșu - 1 buc., tocător Hendi maro - 1 buc., cuțit zimțat - 15 buc., spumieră - 3 buc., polonic - 4 buc., satâr - 3 buc., cuțitul bucătarului - 3 buc., materiale de curățenie și achiziție materiale de igienă personală pentru persoanele private de libertate.

Săptămânal se asigură spălarea efectelor personale la spălătoria unității și se distribuie prin asistentul de igienă pastile dezinfectante (clorigene).

Lunar sunt distribuite pentru curățenia spațiilor materiale de resort (saci menajeri, soluții pentru curățenie, măști, mopuri etc.), materiale de igienă personală (periuță de dinți, pastă de dinți, aparat de ras, cremă de ras, săpun, șampon, hârtie igienică).

Trimestrial, conform prevederilor legale, se efectuează câte o acțiune de dezinsecție a spațiilor și suplimentar o dezinsecție a bagajelor individuale de la magazia unității. Semestrial, conform prevederilor legale, se efectuează câte o acțiune DDD.

Totodată, la nivelul unității au fost efectuate demersuri pentru:

- realizarea a 200 locuri noi de detenție pentru deținuții repartizați să execute pedeapsa în regim deschis (care respectă spațiul minim individual de 4 mp/deținut.), prin construirea a două pavilioane de detenție.
- mărirea și modernizarea spațiului de acordare a dreptului la vizită/pachete/convorbiri on line persoanelor private de libertate.

Mai mult, în Penitenciarul Vaslui se află în execuție construirea Complexului Corecțional finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian 2014-2021, până la 30.04.2024 și din fonduri bugetare de la 01.05.2024. Complexul Corecțional cuprinde un Pavilion de detenție cu 210 locuri de cazare pentru deținuții repartizați să execute pedeapsa în regim semideschis, un Pavilion multifuncțional pentru activități desfășurate de specialiștii din cadrul Serviciului de Probațiune Vaslui, un teren de sport în aer liber, 2 curți de plimbare și alte spații pentru desfășurarea de activități de către deținuți precum și dotările aferente. Toate spațiile de cazare respectă spațiul minim individual de 4 mp / deținut.

Obiectivul general al proiectului este de a îmbunătăți capacitatea sistemului corecțional românesc (penitenciar și probațiune) de a furniza servicii de reintegrare socială persoanelor condamnate (ex: deținuți, persoane aflate sub supravegherea serviciilor de probațiune, foști deținuți), prin implementarea principiului norvegian „seamless”. Principiul „seamless” este un

concept nou care va fi implementat pentru prima dată în România. Aplicarea acestui principiu va conduce la o cooperare structurată și apropiată între sistemul penitenciar românesc și cel de probațiune, precum și la o colaborare consolidată cu autoritățile locale, în vederea asigurării unei abordări integrate a intervențiilor specifice și facilitării unei tranziții mai ușoare a deținuților din penitenciar în comunitate, prin intermediul serviciului de probațiune.

Cu ocazia efectuării vizitei la Penitenciarul Vaslui, membrii echipei de vizită au constatat următoarele:

Sectorul de deținere al penitenciarului cuprindea 1 pavilion de cazare, fiind organizat pe șase secții de deținere interioară. Baza materială a Penitenciarului Vaslui era formată și din clădiri administrative, sector vizite, cameră pentru vizite intime, cabinet medical, infirmerie, sală de sport, bloc alimentar, curți de plimbare.

Penitenciarul era racordat la sistemul centralizat de distribuție a apei și la canalizare. Apa caldă era distribuită zilnic după un program adus la cunoștința persoanelor private de libertate. Energia electrică era distribuită din sistemul centralizat, iar noaptea funcționa doar iluminatul de veghe. Produsele de igienă erau distribuite lunar, iar dezinsecția și dezinfecția se făceau periodic sau la cerere de către firme cu care erau încheiate contracte de prestări servicii. Unele persoane private de libertate s-au plâns de **prezența insectelor dăunătoare în camerele de cazare**, drept urmare, membrii echipei de vizitare consideră necesar **să se continue acțiunile de igienizare a camerelor de deținere, precum și efectuarea operațiunilor de dezinsecție cu o frecvență mai mare și verificarea eficienței substanțelor folosite.**

Cazarea persoanelor private de libertate se făcea într-un pavilion cu trei nivele (P+2), camerele fiind în suprafață de aproximativ 15 mp (inclusiv baia și dușul), în care erau montate 4 sau 6 paturi metalice, suprapuse pe două nivele, astfel că **nu se respecta norma legală de 4 mp/persoană și 6 mc aer.**

Cu ocazia efectuării vizitei s-a putut observa că **mobilierul era insuficient, format doar din paturi, o cambuză foarte mică pentru depozitarea produselor alimentare, masă, bănci, măsuță cu televizor, dar majoritatea deținuților mănâncau în pat, pe genunchi.** Tuturor persoanelor lipsite de libertate li se asigura patul individual.

Bunurile și obiectele personale erau ținute în pungi sub pat, deoarece nu mai aveau loc în cambuză. Deși supraaglomerația era evidentă, în majoritatea camerelor era curățenie.

Grupurile sanitare din camerele vizitate erau dotate corespunzător (wc, chiuvetă, oglindă, duș cu cădiță), pereții erau placați cu faianță, iar pavimentul cu gresie. În grupurile sanitare era asigurat accesul permanent la apă rece, iar apa caldă era distribuită conform programului stabilit de conducere și cunoscut de către persoanele private de libertate. **În unele băi erau infiltrații de apă, pete de igrasie și miros neplăcut**, deși instalațiile sanitare funcționau corespunzător, iar ferestrele asigurau lumina naturală și aerisirea camerelor. **Membrii echipei de vizitare consideră necesar să se întreprindă măsuri pentru îmbunătățirea condițiilor de cazare prin dotarea tuturor camerelor cu mobilierul necesar pentru păstrarea bunurilor și obiectelor personale și igienizarea băilor.**

Pe holurile penitenciarului și la curțile de plimbare erau montate camere video. Persoanelor private de libertate custodiate în Penitenciarul Vaslui li se asigura zilnic plimbare în aer liber, în 17 curți de plimbare, în funcție de regimul de executare al pedepsei privative de libertate în care sunt repartizați, astfel:

- pentru deținuții repartizați să execute pedeapsa privativă de libertate în regim deschis, zilnic în intervalul orar 08.00-12.00 și 13.00-18.00.
- pentru deținuții repartizați să execute pedeapsa privativă de libertate în regim semideschis, zilnic în intervalul orar 08.00-12.00 și 14.00-18.00.
- pentru deținuții aflați în perioada de carantină - observare, zilnic, în intervalul orar 08.00-10.00.
- pentru arestații preventiv, în zilele de luni, marți, miercuri în intervalul orar 08.00-11.00 și în zilele de joi, vineri, sâmbătă și duminică în intervalele orare 11.00-12.00 și 14.00-16.00.

Referitor la situația disciplinară în rândul persoanelor private de libertate, în anul 2025 au fost aplicate de către comisia de disciplină 56 de sancțiuni, dintre care 30 au fost contestate la judecătorul de supraveghere a privării de libertate din cadrul Penitenciarului Vaslui. Dintre acestea, 19 plângeri au fost respinse, 6 plângeri au fost admise, iar 5 erau în soluționare.

Din verificările efectuate de către membrii echipei de vizitare s-a constatat că era respectată procedura constatării abaterilor disciplinare. Astfel, incidentele de pe secțiile de deținere erau raportate de către personalul de pază șefilor de secție, care declanșau procedura disciplinară prin înaintarea raportului de incident comisiei de disciplină. Se efectuau cercetările prealabile privind fapta și se aduceau la cunoștință motivele declanșării procedurii disciplinare persoanei

condamnate. În termen de 24 de ore de la înregistrare, rapoartele de incident erau înaintate comisiei de disciplină, care stabilea un termen pentru întrunirea comisiei și efectuarea cercetării disciplinare. Comisia de disciplină informa persoana cu privire la acuzațiile care i se aduceau, analiza documentele de la dosar, audia persoana condamnată, după care se pronunța cu privire la faptă. Hotărârea comisiei de disciplină se comunica persoanei condamnate de îndată, sub semnătură, cu menționarea căii de atac existente și a termenului de exercitare a acesteia.

Din discuțiile purtate cu deținuții a reieșit că aceștia cunoșteau procedura disciplinară și dreptul de a contesta sancțiunile disciplinare primite, echipa de vizită putând constata că un procent de peste 50% din sancțiunile aplicate fuseseră contestate de către persoanele private de libertate.

Conform informațiilor primite de la persoanele private de libertate, sancțiunile au fost aplicate în urma efectuării cercetării disciplinare și a audierii deținuților.

În ceea ce privește situația disciplinară în rândul personalului unității, în anul 2025, până la data efectuării vizitei, nu fuseseră aplicate sancțiuni.

Referitor la acordarea asistenței medicale, membrii echipei de vizitare au reținut că, **din luna august 2023, în Penitenciarul Vaslui nu mai era angajat nici un medic, din informațiile primite de la personalul unității reieșind că, deși au fost depuse toate eforturile de către administrația locului de deținere și de către conducerea Administrației Naționale a Penitenciarelor, nu s-a reușit ocuparea posturilor de medic de medicină de familie, acestea nefiind atractive pentru medici.**

Pentru asigurarea asistenței medicale a deținuților custodiați de Penitenciarul Vaslui, s-a apelat la sprijinul medicului șef al Penitenciarului Iași, care se deplasa de 2-3 ori pe lună la Penitenciarul Vaslui și acorda asistență medicală deținuților.

La nivelul unității exista un cabinet medical de medicină generală, prevăzut cu sală de tratamente și aparat de urgență, dotat conform Baremului de urgență de medicamente. De asemenea, funcționa și un cabinet stomatologic dotat cu un unit dentar, cu o sală de sterilizare cu autoclav, un punct farmaceutic și o cameră de recoltare spută.

Cabinetele medicale aveau autorizație sanitară de funcționare eliberată de Direcția de Sănătate Publică Vaslui.

Schema de personal pentru personalul sectorului medical era următoarea: 15 posturi prevăzute, din care 9 posturi încadrate. **La data efectuării vizitei, posturile vacante erau: medic șef (1 post), medic (medicină generală – 2 posturi) și asistent medical (3 posturi).**

La data efectuării vizitei, în evidența cabinetului medical erau înregistrați 243 de deținuți bolnavi cronici, dintre care: 85 deținuți cu afecțiuni cardiovasculare, 74 deținuți cu afecțiuni gastroduodenale, 25 deținuți cu diabet zaharat, 11 deținuți cu afecțiuni respiratorii cronice, 5 bolnavi cu diabilități motorii și 100 bolnavi psihici cărora li se acorda tratament psihiatric supravegheat.

Conform registrului de consultații, în anul 2025, până la efectuarea vizitei, erau consemnate 8063 consultații pe parte de medicină generală și 130 de consultații și tratamente stomatologice. În registrul de evidență a leziunilor traumatice erau înregistrate un număr de 66 cazuri, în care 51 erau situații de hetero-agresiuni între persoanele private de libertate, iar un număr de 15 erau cazuri de autoagresiune.

De asemenea, în aceeași perioadă au fost înregistrate 28 de cazuri de deținuți care au intrat în refuz de hrană. Dintre aceștia 13 deținuți au ieșit din refuz de hrană în aceeași zi, 6 deținuți au stat în refuz de hrană o zi, 6 deținuți au stat în refuz de hrană între 1 - 3 zile, iar 3 deținuți au stat în refuz de hrană mai mult de 3 zile.

Totodată, în evidențele penitenciarului erau 43 de deținuți care au declarat că au antecedente de consum ocazional de droguri, astfel : 8 deținuți declarau consum de cocaină, 2 deținuți declarau consum de heroină și cocaină, 4 deținuți declarau consum de cannabis, 29 deținuți declarau consum de alte substanțe interzise sau combinații ale diferitelor droguri.

În ceea ce privește internările în spitale de la începutul anului au fost înregistrate 98 de internări dintre care 81 în penitenciare-spital din rețeaua A.N.P. și 17 în spitale civile.

Potrivit informațiilor primite de la personalul unității, fusese înregistrată și o tentativă de suicid, deținutul fiind internat în secția Psihiatrie a Spitalului Județean Vaslui și apoi transferat la Penitenciarul-Spital Constanța Poarta-Albă.

Cele mai frecvente afecțiuni cu care deținuții s-au prezentat la nivelul cabinetului medical al Penitenciarului Vaslui au fost: IACRS (boală respiratorie), nevralgii dentare, dureri lombosciatice și sindrom dispeptic.

În cursul anului 2025, Serviciul de Ambulanță a fost solicitat prin apelarea numărului unic 112 de 33 ori pentru urgențele ce nu se puteau soluționa la nivelul cabinetului Penitenciarului Vaslui.

Deținuții bolnavi cronici erau repartizați la diferite regimuri alimentare, astfel:

- 18 deținuți alocați la Norma 18 Gastric;
- 31 deținuți alocați la Norma 18 diabet zaharat;
- 24 deținuți alocați la Norma 18 hepatic;
- 75 deținuți la Norma 18 desodat;
- 1 deținut la Norma 18 + 18 E distrofici.

Conform informațiilor furnizate de către personalul penitenciarului, asigurarea asistenței medicale pentru persoanele private de libertate s-a efectuat în regim normal, fără sincope, conform normelor legale în vigoare și Planului de măsuri aprobat de Administrația Națională a Penitenciarelor.

Conform opiniei membrilor echipei de vizitare este imperios necesar ca la Penitenciarul Vaslui să se continue activitatea de recrutare a medicilor, inclusiv prin activități de promovare a ofertei de carieră în cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor în unitățile de învățământ superior medical ce organizează sistem de formare prin rezidențiat în specialitatea medicină de familie. Totodată, este necesar să se poarte discuții cu reprezentanții Colegiului Medicilor Vaslui în vederea identificării unor medici, care ar fi dispuși să efectueze activitate medicală în cadrul penitenciarului, sub forma unor contracte de colaborare. In acest sens, personalul unității a precizat că atragerea medicilor în specialitatea medicină de familie, sub forma contractelor de colaborare, este aproape imposibilă din cauza unor limitări prevăzute de lege în ceea ce privește activitatea medicală desfășurată în contract cu Casa Națională de Asigurări de Sănătate și activitatea medicală desfășurată cu Casa OPSNAJ. Membrii echipei de vizitare consideră oportun să se realizeze informarea factorilor decizionali la nivel central cu privire la această situație și efectuarea de demersuri privind armonizarea legislației care guvernează activitatea celor două sisteme de asigurări de sănătate.

La momentul efectuării vizitei, Penitenciarul Vaslui nu avea angajat nici un medic psihiatru și nici un contract de colaborare încheiat cu un medic în specialitatea psihiatrie.

În cadrul unității de deținere activitatea medicală se desfășura în mai multe spații, astfel:

- a. **Cabinet medical de medicină generală** prevăzut cu cabinet de consultații și sală de tratamente în cadrul căruia se găsea un aparat de urgență dotat conform baremului prevăzut de legislația în vigoare, precum și cu echipamente medicale pentru monitorizarea stării de sănătate specifice unui cabinet de medicină de familie. La momentul efectuării vizitei nu au fost identificate medicamente cu termen de valabilitate depășit. Cabinetul medical era dotat și cu o trusă de intervenție de urgență prevăzută cu echipamente și materiale sanitare specifice.
- b. **Camera de gardă;**
- c. **Cabinet stomatologic** dotat cu unit dentar în care se realizau intervenții de medicină stomatologică.
- d. **Punct farmaceutic** care gestiona atât medicația necesară cabinetului medical, cât și medicația prescrisă pacienților cu afecțiuni cronice.

La momentul efectuării vizitei, spațiile destinate activității de asistență medicală dețineau Autorizație Sanitară de Funcționare emisă de către Direcția de Sănătate Publică Vaslui.

În urma discuției cu personalul medical, echipa de vizitare a constatat faptul că medicația bolnavilor cronici era asigurată conform recomandărilor medicale, aspect regăsit și în discuțiile cu persoanele private de libertate din Penitenciarul Vaslui.

În ceea ce privește persoanele cu afecțiuni psihiatrice s-a constatat o situație îngrijorătoare, atât sub aspect cantitativ (30% dintre deținuți erau diagnosticați cu afecțiuni psihiatrice), cât și sub aspect calitativ (lipsa unui medic psihiatru în penitenciar). Având în vedere cele constatate, se recomandă cu celeritate cel puțin încheierea unui contract de colaborare cu un medic psihiatru, care să gestioneze acest tip de afecțiuni, precum și asigurarea pregătirii profesionale a asistenților medicali în acest domeniu specific.

Produsele de igienă erau distribuite lunar, iar dezinsecția și dezinfecția se făceau periodic sau la cerere, de către firme cu care erau încheiate contracte de prestări servicii.

La nivelul Penitenciarului Vaslui, hrana era preparată în bucătăria penitenciarului de către deținuți selectați, sub îndrumarea unui bucătar. Penitenciarul Vaslui avea autorizație emisă de Direcția Sanitară Veterinară și Pentru Siguranța Alimentelor Vaslui pentru blocul alimentar.

Conform meniului decadal pus la dispoziția membrilor echipei de vizitare, alimentația persoanelor private de libertate era diferențiată în funcție de vârstă, munca prestată, starea de sănătate (regim gastric, pentru diabet zaharat, hepatic, desodat, renal), precum și după religie.

Conform meniului pus la dispoziție de către personalul de la bucătărie, la data efectuării vizitei, la prânz s-au servit următoarele: ciorbă de legume (regim normal), pilaf de orez cu carne de porc. **Membrii echipei de vizitare consideră necesar să se continue măsurile de îmbunătățire a condițiilor de preparare a hranei, cât și de asigurare a unei hrane corespunzătoare, atât din punct de vedere caloric, organopleptic, adaptată stării de sănătate și preferințelor personale sau religioase.**

Referitor la asistența psiho-socială desfășurată în Penitenciarul Vaslui, membrii echipei de vizitare au reținut că accesul la educație și la activități culturale este susținut prin programe aprobate și derulate constant, însă nivelul de participare depindea de numărul celor interesați, implicit de motivația individuală a acestora.

Schema de personal pentru Sectorul Reintegrare Socială se prezenta astfel: posturi prevăzute - 31, posturi încadrate – 27(Director adjunct reintegrare socială – 1, ofițer psiholog – 6, ofițer asistent social – 6, Șef serviciu educație – 1, ofițer educație – 8, preot – 1, agent educație – 3, agent operator audio-video – 1, agent monitor sportiv – 1). **Erau vacante următoarele posturi: Șef serviciu asistență psihosocială – 1 (concurs în desfășurare), 1 post agent educație și 2 posturi ofițer psiholog.**

Din informațiile primite de la personalul unității a reieșit că angajații sectorului reintegrare socială desfășurau, o multitudine de activități și programe al căror scop era facilitarea reintegrării socio profesionale și familiale a deținuților.

Activitățile și programele educative, de asistență socială și psihologică desfășurate cu deținuții aflați în custodia Penitenciarului Vaslui, de la începutul anului 2025 până la data efectuării vizitei au fost:

1. Programul Instad la care au participat toate persoanele private de libertate, nou depuse sau transferate în perioada de carantină, respectiv 61 de deținuți, dintre care 32 arestați preventiv și 29 condamnați definitiv, toți finalizând programul.
2. Programul EDUCOJUST la care au participat 17 persoane private de libertate.
3. Programul de educație rutieră unde au participat 14 persoane private de libertate.
4. La programul de educație civică, au participat 26 de persoane private de libertate.
5. La Programul de Educație pentru viața de familie au participat 12 persoane private de libertate.

6. Programul de educație prin sport - Modulul Șah a început în decembrie 2024 cu 44 de participanți și a fost finalizat în luna ianuarie 2025, cu 38 de deținuți.

7. Programul Antrenarea competențelor de bază în relație cu munca a avut 12 participanți.

8. Programul Dezvoltarea abilităților pentru o viață independentă, Modulul Independent și Responsabil a cuprins 8 participanți.

9. Programul de educație ecologică a avut 15 participanți.

10. Programul de asistență moral-religioasă Pilde și Parabole a avut 13 participanți, programul de asistență moral-religioasă Biserica și Neamul - 26 de participanți, programul „Biblia și sentimentele umane” - 28 de participanți, programul prin corespondență "Universul Bibliei" - 4 persoane private de libertate, programul susținut de cultul religios Martorii lui Iehova - 26 participanți, programul susținut de Biserica Adventistă - 25 participanți, programul susținut de Biserica Catolică - 36 participanți, programul susținut de Bisericile Evanghelice - 175 participanți, iar programul susținut de S.U.P - 93 participanți.

11. Programul O zi cu tata - 10 participanți.

La activitatea de școlarizare în anul școlar 2024 - 2025, au fost înscrise 90 de persoane private de libertate. La momentul efectuării vizitei, frecventau cursurile de școlarizare 69 de persoane private de libertate, activitatea de instruire școlară fiind desfășurată de către 19 cadre didactice de la Centrul Școlar de Educație Incluzivă "Constantin Pufan" Vaslui, respectiv de la Școala Profesională Specială "Sfânta Ecaterina" Huși.

În primele patru luni ale anului 2025, au fost organizate activități pe bază de proiect, detaliate astfel:

1. Dezbateri:

Arta scrisului versus tastatură fără emoție - 26 deținuți participanți;

Brâncuși - Părintele sculpturii moderne! - 102 deținuți participanți;

Dragobetele în Penitenciar - Iubirea din spatele gratiilor - 30 deținuți participanți.

Ziua Internațională a Scriitorilor - 36 deținuți participanți.

Tu ce faci pentru a fi fericit? - 37 deținuți participanți;

2. Concursuri tematice:

Cel mai bun câștigă!, Ziua Culturii Naționale - 66 deținuți participanți;

Ziua Vocabularului - 92 deținuți participanți;

Viața și opera lui Mihai Eminescu - 21 deținuți participanți;
Domnitorul Alexandru Ioan Cuza și Unirea - 38 deținuți participanți;
Justiția Socială, Ziua Mondială a Justiției Sociale - 33 deținuți participanți;
Limba noastră strămoșească - 62 deținuți participanți;
Jules Verne - cel mai mare dintre visători - 33 deținuți participanți;
Cea mai frumoasă scrisoare de dragoste - 38 deținuți participanți;
Ziua Mondială a Justiției Sociale - 20 deținuți participanți;
Ziua Internațională pentru Eliminarea discriminării rasiale - 27 deținuți participanți;
Ziua Internațională a Eliminării discriminării sociale - 27 deținuți participanți.

3. Alte activități derulate pe bază de Proiecte de activitate:

Activități ocupaționale - 9 deținuți participanți;
Competiții sportive: fotbal-234 deținuți participanți; tenis de masă - 222 deținuți participanți.
Instruire într-o meserie prin activități teoretice și practice - Lucrări de lăcătușerie și elemente de bază în sudură, 6 deținuți participanți;

Instruire într-o meserie prin activități teoretice și practice - Lucrări de croitorie – 40 participanți.

Activități destinate deținuților analfabeți/analfabeți funcțional - 6 deținuți participanți;

Activități de informare/consiliere/medierea muncii - 14 deținuți participanți;

Alte manifestări Artistice -Mărțișorul - Vestitorul Primăverii!- 19 deținuți participanți;

Concurs interpenitenciar de creație literară și plastică, AFIRM - 20 de participanți.

Proiect de activitate- Unde valorile întâlnesc cuvintele-activitate componentă a proiectului „Arta din condei!”-ediția a VIII a – 20 participanți.

4. Redactare revista ”Clepsidra” nr. 1 - 25 deținuți participanți;

5. Proiecte de activitate pentru activități moral religioase:

Asistența moral religioasă pentru deținuți era asigurată de către preotul angajat al Penitenciarului Vaslui. Acesta desfășura activități liturgice și cateheze, cu grupuri de deținuți, totalizând de la începutul anului până în prezent 680 de beneficiari. Dintre activitățile desfășurate pe baza de proiect de activitate, în prima parte a anului 2025 au fost desfășurate următoarele:

Proiect de activitate - "Postul - împărțire și importanță" - 17 deținuți participanți.

Activitate social- filantropică - "Bucuria adusă prin Hristos" - 20 deținuți participanți.

6. În primele patru luni, ale anului 2025 au fost organizate 16 activități în comunitate, printre care: Violența - Acțiune și urmări - Campania de prevenire a criminalității, În siguranță la volan, stop accidentelor, Pelerinaj și Slujire, Mănăstirea Movila lui Burcel, Meci de fotbal cu L.P.S, Vaslui, O zi cu tata, Conversații sincere despre consum la Centrul Cultural "Dimitrie Cantemir", Vaslui, vizită la Biblioteca Județeană „Nicolae Milescu Spătarul" Vaslui, Meci de baschet - L.E.R Vaslui.

8. În Penitenciarul Vaslui funcționează 2 biblioteci, una pe secția E2 (260 de cărți), frecventată de persoanele condamnate de pe secțiile E1, E2 și E3 și una pe secția E5 (440 de cărți), pentru persoanele de pe secțiile E4, E5 și E6. Fondul de carte cuprinde volume primite de la Administrația Națională a Penitenciarelor, din donații și custodie.

Penitenciarul Vaslui desfășoară activități în colaborare cu parteneri din comunitate, dintre care: Asociația Tinerilor Ortodocși Vaslui, Inspectoratul de Poliție Județean Vaslui, Liceul Tehnologic Ion Mincu Vaslui, Liceul Petru Rareș Bârlad, Colegiul Economic Anghel Rugină Vaslui, Școala generală Constantin Motaș Vaslui, Școala Generală Adrian Porumboiu Muntenii de Jos.

De asemenea, a fost încheiată o căsătorie în Penitenciarul Vaslui în trimestrul 1 din anul 2025 și au fost transmise 6 adrese către D.G.A.S.P.C. Vaslui în vederea menținerii relațiilor cu copiii persoanelor private de libertate, 3 adrese pentru consiliere adopție cu un consilier D.G.A.S.P.C. Vaslui, precum și 8 adrese pentru menținerea legăturii cu familia și 11 adrese pentru realizarea anchetelor sociale către asistentul social din comunitate.

Penitenciarul Vaslui dispunea de numeroase spații pentru desfășurarea activităților de reintegrare socială, după cum urmează:

- Pe secția E1 - 1 birou educație, 2 săli de clasă, 1 sală de sport în exteriorul secției.
- Pe secția E2 - 1 sală de ședințe/cursuri, 1 sală de mese/cursuri, 1 bibliotecă, 1 club deținuți, 4 birouri personal reintegrare socială.
- Pe secția E3 - 1 sală de clasă, 4 birouri personal reintegrare, 1 spațiu pentru cursuri/activități, 1 club deținuți, 1 studio radio-TV, 1 sală sport.
- Pe secția E4 - 1 sală sport, 1 spațiu pentru cursuri/activități,
- Pe secția E5 - 1 spațiu pentru cursuri/activități, 1 spațiu pentru atelier ocupațional/cursuri, 1 bibliotecă, 1 atelier reparații TV, 4 birouri personal reintegrare socială.

- Pe secția E6 - 1 spațiu pentru cursuri/activități, 1 club deținuți, 1 birou personal reintegrare socială.

Membrii echipei de vizitare au reținut că mobilierul din spațiul pentru atelierul ocupațional din secția E5 era vechi, fiind necesare măsuri pentru înlocuirea acestuia.

Activitatea de asistență socială în penitenciar presupunea desfășurarea activităților de evaluare, consiliere, mediere socială, implementarea programelor sociale și educaționale, precum și alte activități circumscrise proiectului de activitate. Asistența oferită persoanelor private de libertate pentru menținerea relației cu familia se concretiza în medierea relațiilor cu membrii acesteia pentru consolidarea mediului de suport, precum și acordarea sprijinului pentru identificarea și accesarea resurselor materiale și financiare necesare reintegrării psihosociale.

Programele de asistență socială derulate în penitenciar erau adaptate în funcție de nevoile și riscurile identificate și urmăreau formarea și dezvoltarea deprinderilor sociale, precum și îmbunătățirea relațiilor cu mediul de suport. Fiecare program de asistență socială derulat în penitenciar avea constituită o mapă documentară cuprinzând informații referitoare la descrierea programului, calendarul implementării acestuia, grup țintă, participanți, evaluări etc.

4. Recomandări.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

a) Conducerii Administrației Naționale a Penitenciarelor să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. gestionarea supraaglomerării în cadrul Penitenciarului Vaslui, în condițiile în care la momentul vizitei supraaglomerarea era evidentă în unele secții de deținere, astfel încât să fie evitate eventualele probleme grave care ar putea fi generate în domeniul tratamentului, sănătății, securității și reabilitării;
2. angajarea personalului medical, psihosocial și din sectorul operativ necesar desfășurării activităților din Penitenciarul Vaslui;

3. suplimentarea statului de funcții, conform nevoilor reale ale Penitenciarului Vaslui și angajarea personalului necesar desfășurării activităților din penitenciar (personal de pază, medici generaliști, medic psihiatru, asistent social și psiholog etc.).

4. alocarea resurselor financiare în scopul finalizării tuturor investițiilor demarate în cadrul Penitenciarului Vaslui (construirea a două pavilioane de detenție și mărirea și modernizarea spațiului de acordare a dreptului la vizită/pachete/convorbiri on line persoanelor private de libertate).

5. analizarea limitărilor prevăzute de lege în ceea ce privește activitatea medicală desfășurată în contract cu Casa Națională de Asigurări de Sănătate și activitatea medicală desfășurată cu Casa OPSNAJ, în scopul armonizării legislației care guvernează activitatea celor două sisteme de asigurări de sănătate.

b) Conducerii Penitenciarului Vaslui să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. îmbunătățirea condițiilor de cazare prin dotarea tuturor camerelor cu paturi și saltele noi, precum și cu mobilierul necesar pentru păstrarea bunurilor și obiectelor personale, igienizarea băilor;

2. continuarea acțiunilor de igienizare a camerelor de deținere, precum și efectuarea operațiunilor de dezinfecție cu o frecvență mai mare și verificarea eficienței substanțelor folosite.

3. suplimentarea statului de funcții, conform nevoilor reale ale Penitenciarului Vaslui și angajarea personalului necesar desfășurării activităților din penitenciar (personal de pază, medici generaliști, medic psihiatru, asistent social și psiholog etc.).

4. îmbunătățirea condițiilor de preparare a hranei, cât și de asigurare a unei hrane corespunzătoare, atât din punct de vedere caloric, organopleptic, adaptată stării de sănătate și preferințelor personale sau religioase.

5. îmbunătățirea activității medicale prin încheierea unei colaborări cu un medic de familie și un medic psihiatru, astfel încât să nu existe sincope în asigurarea asistenței medicale, în conformitate cu necesitățile persoanelor private de libertate din Penitenciarul Vaslui.

6. asigurarea pregătirii profesionale a asistenților medicali în domeniul psihiatriei, pentru gestionarea corespunzătoare a acestui tip de afecțiuni.
7. înlocuirea mobilierului vechi din atelierul ocupațional din secția E5.

